

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Historico-Theologicae Pertinentes Ad Anteriores Theses De Gratia, Peccatis Ignorantiae, Probabilitate & Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Quarta. Detegitur alius modus accusandi arti Politicæ potius
quàm veritati nitens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40464

CONCLUSIO QUARTA.

Detegitur alius modus accusandi arti Politicæ potius quàm veritati nitens.

DOCTRINAM de differenda absolutione in Methodo traditam, Adversarii in famoso illo libro qui dicitur *Specimen Theologicum* asseruerunt esse toti Universitati Lovaniensi communem: cui satis conforme est, quod de Methodo dicitur in quodam memoriali, Hispanico idiomate conscripto, Madriti Catholicæ suæ Majestati exhibito, quod scilicet *librum istum quasi adorent Belgii Iansenistæ*. Sed planè contrarium dicitur in alio libello, ubi in ipso titulo statuitur quod doctrina ista non sit Universitatis, sed quorundam privatorum, & nominatim duorum. Quis hic non miretur tantam contrarietatem inter libellos quorum unus & idem est Scopus, nimirum eliminare doctrinam in Methodo contentam? Sed aliud uno aliud alio loco, aliud quoque uno, aliud alio tempore eidem scopo visum est opportunum. Ex eadem arte politica promanat, quod Adversarii quandoque me solum, & quasi in doctrinâ de Gratia ab aliis Lovaniensibus dissentirem, voluerint de Hæresi suspectum reddere; aliàs verò, & longè sepius, Theologos Lovanienses generatim; & quidem in memoriali ante nominato, non soli Lovanienses, sed quotquot saltem pro hoc statu naturæ lapsæ asserunt esse necessariam gratiam per se efficacem, simili accusatione involvuntur: *Multa sunt in Belgio Religiones*, inquit Adversarii in dicto memoriali, *quæ à Iansenismo se intactas conservant*: sed audi quid addant: *Vinam idem de Præmonstratensibus S. Norberti affirmare liceret! Nota est omnibus infectio majoris partis Monasteriorum hujus instituti, quodque illa ab ipsa hujus novæ doctrinæ origine, eidem maximè adhaerint*. De Religionibus SS. August. & Dominici sic paulò post subjungunt: *Bonum ingens Religionibus SS. Augustini & Dominici in dicta Patriâ apprecatur, qui eas omni spe promotionis ad strictam Facultatem destitutas exoptat. Hujus rei rationes supra deduximus; His scilicet verbis, utriusque istæ sacræ familiæ valdè injuriosis: Quia in istis duabus sacræ Familiis, vix datur grandior nota Theologus, qui ad strictam illam Facultatem vota non dirigat.... Hinc provenit vix aliquem alicujus nota virum in universo Belgio reperiri, qui se Anti-jansenistam profiteri auserit*. Sed quid de Capucinis? *Capucinarum Belgicorum Religio*, inquit, *manifestè in duas factiones dividitur, unam Iansenistarum, quam juniores, aliam Anti-jansenistarum, quam seniores constituunt*. Et hic nondum finis, sed de Carmelitis Discalceatis hæc addunt: *Nec ab hoc contagio Ordo Carmelitarum Discalceatorum in Belgio purus exiit. De Clero autem sæculari hæc: Contagiosa hæc pestis maximè in Clero Sæculari grassatur.... nec ullibi magis quàm inter Clericos Oratorii*. Hic iterum advertere licet pro diversitate locorum, diversitatem accusationum, ad eundem nihilominus finem tendentium. In Belgio unum aut paucos accusant Adversarii, ac si ille & non alii singularem aliquam de gratia doctrinam propugnarent, ut sic multorum declinando invidiam, paucos illos faciliùs reddant omnibus exosos: at in Hispania (ubi propter absentiam personarum accusatarum faciliùs se posse latere sperant) omnes Religiones Belgicas jam enumeratas eadem accusatione involvunt, ut scilicet simul & semel omnes istorum Ordinum Religiosos Belgas, cum Clericis Oratorii, aliisque de Clero sæculari, tamquam de Hæresi suspectos, à strictâ Facultate Lovaniensi & quâlibet dignitate Ecclesiastica excludendos probent. Hunc fuisse eorum scopum colligimus, non ex actionibus merè internis (prout toties ab Adversariis nostris, signanter ab Auctore libri cui titulus: *Status, origo, scopus* &c. & etiam ab Authore sæpè citati memorialis factitatum esse videmus,) sed ex ipsis eorum verbis, quibus finem illum in memoriali exprimunt. Si dubitent, istud & alia plura ex isto memoriali toti mundo parati sumus ostendere. Sed nunquid à paritate rationis Augustinus à numero Doctorum & Episcoporum Ecclesiæ excludendus fuisset per illos, à quibus similem ob causam suspectus redditur, tamquam imperitus, stupidus ac cæcus habetur, ut non modo gratia ipsius, de quâ deserebat, vim naturamque nescierit; sed nec arbitrii humani libertatem.

tatem, ne monitus quidem, dogmate suo evertere se senserit. Verba sunt Discipulorum Molinæ adversus quos egerunt Majores nostri. Alias Adversariorum artes politicas Compendii causâ præterimus.

CONCLUSIO QUINTA.

Respondetur ad ea quæ rursus objiciuntur contra libertatem amoris beatifici.

Diximus quod circâ amorem beatificum reperiatur duplex necessitas, una ex parte ob-
jecti, altera ex parte statûs; sed quod in ipso amore beatifico major sit à necessitate
libertas quàm in amore viatoris, idque conforme esse S. Augustino, qui lib. ultimo de
civit. Dei c. ultimo sic ait: *Primum liberum arbitrium quod homini datum est, quando primum
creatus est rectus, potuit non peccare, sed potuit & peccare, hoc autem novissimum eò potentius erit,
quo peccare non poterit.* Et alibi: *Quid enim liberius erit libero arbitrio quando non poterit servire
peccato?* lib. de corrept. & grat. c. 11. Hanc sententiam probavimus etiam ex ipsis princi-
piis Augustini, secundum quem voluntas nostra, quia est in potestate, libera est nobis lib. 3.
de lib. arbit. cap. 3. & antè eod. cap. *Non posses aliud sentire esse in nostra potestate, nisi quod
cum volumus facimus.* Facere cum volumus, sive quia volumus, est facere voluntate, non ut
natura est, prout efficit motus primò primos, sed ut voluntas est, id est, voluntate semet-
ipsam ex ductu rationis determinante. Hic est connaturalis modus agendi voluntatis,
quem gratia tantò magis augeat, quantò magis intellectum illuminat, quantoque magis
voluntatem determinat ut se ipsam determinet, voluntas libera tantò erit liberior quantò sanior,
tantò autem sanior quantò divina misericordia gratiaque subjectior. August. epist. 89. quæst. 2.
Hinc ubi major gratia, ibi major libertas, ubi ergò maxima gratia, illic libertas maxima;
adde & illic, quantum est ex parte modi agendi, necessitas minima; siquidem agere vo-
luntate, sive quia volumus, & agere necessitate, secundum S. Aug. lib. 3. de lib. arbit. c. 3,
directè sibi opponuntur. Conformiter S. Bernard. *Quod ex necessitate fit, non jam ex volun-
tate, & è converso.* De lib. arbit. cap. 3. Ex quibus omnibus rursus manifestum est quod
juxtâ principia S. Augustini in ipso amore beatifico, sit maxima libertas à necessitate. Fa-
cile etiam est ex his videre quod iisdem Augustini principis conforme sit illud Augustini
de Christo assertum: *An idè in illo libera voluntas non erat, ac non tantò magis erat quantò magis
peccato servire non poterat?* Hæc in th. 14. De sententia S. Aug. Præterea th. 15. fusiùs ex-
plicavimus essentiam libertatis, & qualiter illa locum habeat in amore beatifico; quibus sub-
junximus: Si Adversarii hæc admittere renuant, sciant nos longè minùs admissuros, aut ad-
mittere posse modum quo illi secundum sua principia, cum præcepto Patris & prædefini-
tione actuum Christi Domini conciliant libertatem Christi, cum ex libertate Christi dedu-
catur ineluctabili consequentiâ libertas amoris beatifici. Hæc & alia plura pro libertate
amoris beatifici allegavimus in Thesibus nostris de Doctrina S. Aug. in quibus etiam dixi-
mus: quotquot cum Augustino, Bernardo, Hugone de S. Victore, Damasceno, &c. non
aliud ad libertatem requirunt, quàm ut voluntas agat ut voluntas est, id est, ut ex ductu
rationis se determinet ad id quod vult, hos omnes cum S. Augustino loco citato & sancto
Thoma 1. part. quæst. 62. art. 8. ad 3. afferere debere, quod *major arbitrii libertas sit in
Angelis qui peccare non possunt, quàm in nobis qui peccare possimus.* Petivimus etiam in Thesibus
nostris de doctrina Semi-pelagianorum saltem aliquot Authores assignari (agendo de iis
qui fuerunt ante Almainum) pro sententia negante libertatem amoris beatifici. Quæ om-
nia præterit, procul dubio studiosè, Author Thesium defensorum die 13. Julii hoc anno,
affectando Thesium nostrarum ignorantiam, tum ut isto colore sibi eximat obligationem
iis respondendi, tum ut liberius posset in sententiam de libertate amoris beatifici, tamquam
à me solo affirmatam, &, ut autumat, à me solo afferendam, declamare cum illa acrimo-